

Euroopan oikeudellinen verkosto
(siviili- ja kauppaoikeus)

Rajat ylittävä perhesovittelu - Italia

Perhesovittelussa (*mediazione familiare*) avio- tai avopuolisot voivat yrittää ratkaista riitansa vapaaehtoiselta pohjalta yhden tai useamman sovittelijan avulla. Sovittelija toimii välittäjänä, joka ohjaa osapuolia käsittelemään sekä eron emotionaalisia että aineellisia näkökohtia (omaisuuden jakaminen, elatusapu, yhteisen asunnon käyttö) ja kannustaa heitä laatimaan sopimuksen, joka parhaiten vastaa kaikkien perheenjäsenten etua.

Sovittelusta säädetään yleisellä tasolla *sovittelusta siviili- ja kauppaoikeuden alan riitojen sopimiseksi 18.6.2009 annetussa laissa nro 69 olevan 60 §:n täytäntöön panemiseksi* 4.3.2010 annetulla asetuksella nro 28 (sellaisena kuin se on muutettuna).

Asetuksessa määritellään menettely, jonka mukaan **siirrettävissä olevia oikeuksia** koskevia riita-asioita voidaan ratkaista tuomioistuimen ulkopuolella. Tietyissä asioissa sovitteluun osallistuminen on asetettu **kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytykseksi**.

Perheoikeuden alalla sovittelun kokeilemista edellytetään ainoastaan silloin kun kyseessä on perheoikeudellinen sopimus (sopimus, jolla [yrittäjä](#) siirtää joko koko [yrittäjänsä](#) tai osan siitä yhdelle tai useammalle jälkeläiselleen).

Kaikissa muissa perheoikeudellisissa asioissa sovitteluun osallistuminen on vapaaehtoista.

Lasten huoltajuutta koskevissa menettelyissä tuomari voi lykätä päätöksen antamista niin, että vanhemmat voivat asiantuntijoiden avulla yrittää päästä sovintoratkaisuun erityisesti lasten aineellisten ja muiden etujen huomioon ottamiseksi.

Sovittelu voi tapahtua **julkisissa tai yksityisissä organisaatioissa**, jotka on rekisteröity oikeusministeriön ylläpitämään **sovitteluelinten rekisteriin**.

Luettelo on saatavilla seuraavan linkin kautta:

<https://mediazione.giustizia.it/ROM/ALBOORGANISMIMEDIAZIONE.ASPX>

Italian asianajajaliittoon kuuluvilla asianajajilla on oikeus toimia sovittelijana.

Monissa Italian kunnissa on mahdollista käyttää **perhesovittelupalveluja**, perheneuvojen, sosiaalipalvelujen ja terveydenhuoltolaitosten välityksellä.

Sovittelun ohella riitoja voi yrittää ratkoa tuomioistuimen ulkopuolella myös ns. **avustetun neuvottelun** (*negoziazione assistita*) välityksellä. Tästä menettelystä säädetään 12.9.2014 annetussa asetuksessa nro 132, sellaisena kuin se on muutettuna ja vahvistettuna laiksi 10.11.2014 annetulla lailla nro 162.

Menettelyssä tehdään ns. neuvottelusopimus (*convenzione di negoziazione*), jossa osapuolet lupaavat "tehdä vilpitöntä ja lojaalista yhteistyötä ratkaistakseen riita-asiansa sovinnossa". Jotta sopimus olisi pätevä, se on tehtävä kirjallisesti **yhden tai useamman lakimiehen avustuksella**. Sopimus voi koskea ainoastaan siirrettävissä olevia oikeuksia.

Toisin kuin sovittelussa aikaansaatu sopimus, avustetun neuvottelun avulla laadittu sopimus on jo itsessään **täytäntöönpanoasiakirja** (*titolo esecutivo*), jonka perusteella voidaan tehdä **tuomioistuimen määräämä kiinnitys** (*ipoteca giudiziale*).

Samoin kuin sovitteluun, myös avustettuun neuvotteluun osallistuminen voi olla joko pakollista tai vapaaehtoista.

Perheoikeudellisissa asioissa avustettuun neuvotteluun osallistuminen on aina vapaaehtoista.

Laissa säädetään **avustetusta neuvottelusta avio- ja asumuseron yhteydessä**, jolloin tavoitteena on saada aikaan asumus- tai avioeroa koskeva sovintoratkaisu tai muuttaa aiemmin vahvistettuja ehtoja.

Kun kyseessä on **aviopari, jolla ei ole alaikäisiä lapsia** (tai täysi-ikäisiä vajaavaltaiseksi julistettuja lapsia), sopimus toimitetaan tarkastettavaksi toimivaltaisen tuomioistuimen syyttäjälle. Jos sopimuksessa ei ole ongelmia, syyttäjä ilmoittaa asianajajille, että sopimus voidaan hyväksyä.

Jos kyseessä on **aviopari, jolla on alaikäisiä lapsia** (tai täysi-ikäisiä vajaavaltaiseksi julistettuja lapsia), sopimus on toimitettava 10 päivän kuluessa toimivaltaisen tuomioistuimen syyttäjälle, joka tarkastaa, että sopimus on lasten etujen mukainen. Jos arvio on myönteinen, syyttäjä hyväksyy sopimuksen. Muussa tapauksessa hän toimittaa sopimuksen tuomioistuimen puheenjohtajalle, joka kutsuu osapuolet koolle 30 päivän kuluessa.

Kun sopimus on tällä tavoin tehty ja hyväksytty, sillä on **samat oikeusvaikutukset kuin tuomioistuinten päätöksellä**, joka koskee avio- tai asumuseroa, ja se **korvaa** tällaisen päätöksen ja muuttaa siinä asetettuja ehtoja.

Avustettuun neuvotteluun voidaan turvautua 20.5.2016 annetun lain nro 76 voimaantulon jälkeen myös silloin kun kyseessä on **samaa sukupuolta olevien henkilöiden rekisteröity parisuhde**.

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt. Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Päivitetty viimeksi: 24/03/2020